

Inbreng consultatie wijziging mijnbouwregeling t.b.v. geothermie

vereniging
eigen huis

Contactpersoon: Jurgen Jansen

Datum: 12 januari 2023

In het kader van de internetconsultatie over de Wijziging van de Mijnbouwregeling t.b.v. geothermie biedt Vereniging Eigen Huis hierbij haar inbreng aan.

De overheid ziet een grote rol voor geothermie in de transitie naar duurzame verwarming van gebouwen, waaronder woningen. Uiteraard moeten risico's, zoals veiligheidsrisico's en het risico op schade, worden geminimaliseerd. Helaas zijn risico's nooit helemaal uit te sluiten. Mede door de aardbevingen en slepende schadeafhandeling in Groningen is het wantrouwen onder burgers bij mijnbouwprojecten groot. De situatie in Groningen laat ook zien dat bewoners van begin af een te zwakke positie hadden en dat de schadeafhandeling voor aanvang van de mijnbouwwerkzaamheden geregeld had moet worden en niet pas nadat de schade was ontstaan. Vereniging Eigen Huis is dan ook van mening dat bewoners in de buurt van een geothermieproject optimaal beschermd moeten worden tegen onverhoopt optredende schade. Een goede regeling vooraf kan helpen het wantrouwen van omwonenden bij deze projecten te verminderen c.q. weg te nemen.

Ter illustratie, in 2020-2021 speelde in Nieuwegein een kwestie over de realisatie van een geothermieproject. Bewoners voelden zich onvoldoende betrokken bij de besluitvorming en vreesden voor schade aan hun woningen. Vereniging Eigen Huis heeft dit proces gevolgd. We hebben er op gelet of bewoners voldoende konden participeren. Tegelijkertijd werd er door het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat samen met de mijnbouwbranche gewerkt aan een landelijke schadeprotocol. Als vereniging hebben wij onze input en reactie hierop gegeven. De (concept) opzet van het protocol bood de burger onvoldoende waarborgen met het risico dat het schadeprotocol niet het gewenste draagvlak en vertrouwen onder burgers gaat brengen.

De vereniging ziet als één van de verbeterpunten dat het schadeprotocol minder vrijblijvend zou moeten zijn. De behandeling van schademeldingen door de commissie mijnbouwschade is gebaseerd op een overeenkomst die mijnbouwondernemingen met EZK sluiten. Deze overeenkomst kan worden opgezegd. Dat is te vrijblijvend en biedt geen garantie voor omwonenden. Ontzorging van bewoners bij afhandeling van schade moet geen gunst zijn die een mijnbouwonderneming kan verlenen en intrekken, het moet een zekerheid zijn waar bewoners zonder meer vanuit kunnen gaan. Een wettelijke verplichting biedt de burger meer zekerheid. Dit zou bijvoorbeeld kunnen worden bereikt door (de ondertekening van) het schadeprotocol als aanvraagvereiste voor een vergunning in de Mijnbouwregeling op te nemen.

Overigens heeft de vereniging ook nog andere verbeterpunten genoemd voor het vast te stellen schadeprotocol. De belangrijkste punten daarvan zijn:

- Voer voorafgaand aan de werkzaamheden nulmetingen uit. Dat maakt het makkelijker om naderhand schade door de opsporing of winning aan te tonen.
- Het bewijsvermoeden (omgekeerde bewijslast (art. 6:177a BW)) moet ook voor mijnbouwgebieden/geothermie buiten Groningen van toepassing worden verklaard.
- Nakoming van het bindende advies van de commissie door de mijnbouwexploitanten moet beter worden geborgd, bijvoorbeeld via het waarborgfonds (art. 137 Mijnbouwwet).
- Het schadeprotocol wordt opgesteld door EZK en de mijnbouwsector. Burgers moeten hierbij alsnog worden betrokken.

Concluderend pleit Vereniging Eigen Huis ervoor burgers beter te beschermen bij de afhandeling van eventuele mijnbouwschade als gevolg van opsporing en winning van geothermie. Concreet kan dit worden bereikt door het schadeprotocol op genoemde punten te verbeteren en het protocol een wettelijke basis te geven door het als aanvraagvereiste voor een vergunning voor mijnbouwactiviteiten op te nemen in de Mijnbouwregeling.